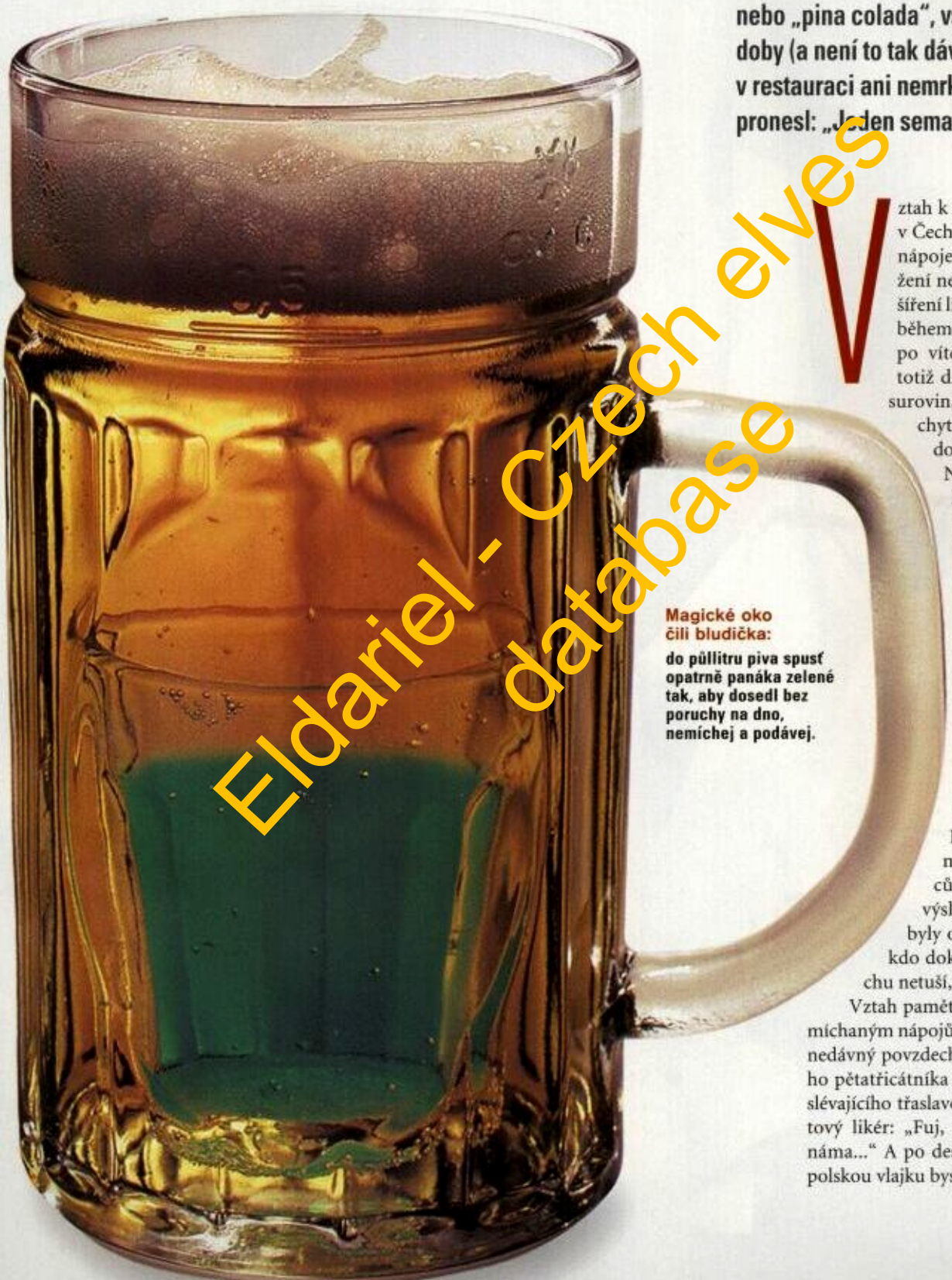
Made in Czechoslovakia

Když se řekne „mojito“, „bloody Mary“ nebo „pina colada“, všichni vědí; byly však doby (a není to tak dávno), kdy obsluha v restauraci ani nemrkla okem, když host pronesl: „Jeden semafor...“

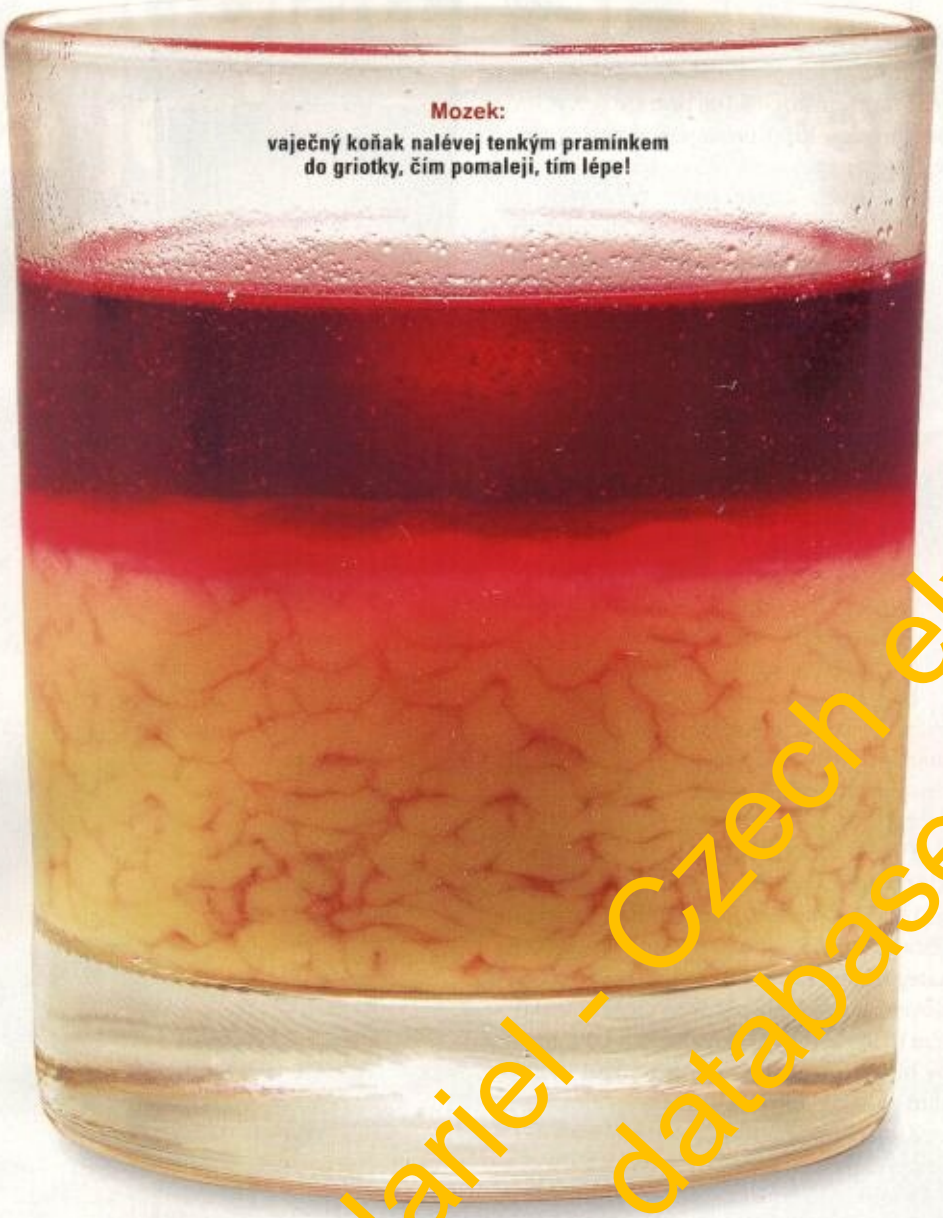

Magické oko čili bludička:
do půllitru piva spusť opatrně panáka zelené tak, aby dosedl bez poruchy na dno, nemíchej a podávej.

Vztah k míchaným alkoholům byl v Čechách už od Rakouska vřelý; nápoje však měly úplně jiné složení než dnes. K masovému rozšíření lidových koktejlů pak došlo během padesáti let následujících po vítězství socialismu. Jednak totiž drasticky ubylo základních surovin, ale především: národ se chytil toho, čeho ve zlých dobách vždycky: své fantazie. Nic jiného mu ani nezbývalo; bourbon nebyl k dostání a slovo „whisky“ znala většina lidí hlavně z televize. Zato byl tuzemský rum, byl myslivec, fernet, vodka, slivovice, tu a tam becherovka, byl peprmintový likér neboli zelená, byl vaječný koňak a byla griotka. A samozřejmě pivo. Na tomto materiálním základě stavěl duch lidu, když ho posedla tvořivá vášeň. Leckdo se nad tím dnes může ošklíbat (a koneckonců právem, protože některé výsledky národní tvořivosti byly opravdu šílené), ale málokdo dokáže předstírat, že ani trochu netuší, o co šlo.

Vztah pamětníků k původním českým míchaným nápojům ostatně skvěle vyjadřuje nedávný povzdech jistého slušně situovaného pětatřicátníka při pohledu na důchodce slévajícího třaslavou rukou rum a peprmintový likér: „Fuj, zaplaťpánbu, že je to za náma...“ A po deseti vteřinách: „Ale jednu polskou vlajku bysme si dát mohli, ne...?“

Eldariel - Czech elves database

Mozek:
vaječný koňak nalévej tenkým pramínkem do griotky, čím pomaleji, tím lépe!

Semafor:
pečlivě a zvolna lij do skla griotku, pak vaječný koňak a nakonec zelenou (nalévá se po lžičce, zkušení znalci mohou i od ruky).

Cikán v jeteli, čert ve Stromovce neboli černoch v trávě:
na zelenou nalij lehkou rukou fernet.

Šavle meče neboli táta máma, zvaná i vrtule, čert a bramboračka:
do sklenice slij rum a griotku, pro milovníky sladších nápojů půl na půl, pro ostatní dvě ku jedné.

Rudé kladivo:
vraž do skla po panáku rumu a fernetu (pro slabší povahy griotky), pak dolij červeným, případně ovocným vínem.

Eldariel - Czech elves database

Čambavamba čili diesel neboli Mirek Dušín:
vraž do půllitru po jednom panáku od každého druhu, musí jich však být jedenáct (rum, fernet, vodka, becher, zelená, griotka, myslivec, vaječný koňak apod., lze odlehčit i trochou červeného vína); máš-li dost kuráže, nadechni se, uchop, ochutnej a pošli okolo stolu...

Výtah do říše fantazie

Nemůžeme se bohužel slovem ani obrazem věnovat všem koktejlům, protože jich existovalo mnoho. Když pomineme banální variace na grog a svařené víno, beton, bavorák a různé směsi kofoly, koly a červených vín, dělily se nápoje na dvě hlavní skupiny: na dlouhé drinky a na krátké neboli rychlé drinky, takzvaná kolínka. Nejznámějším dlouhým pitím je v některých regionech dodnes vážené magické oko. Také se běžně pilo rudé kladivo, což byl v základní podobě rum s fernetem nalitý do jakéhokoli vína. Pití to bylo samozřejmě ukrutné, ale v účinnosti je překonával lední medvěd (panák vodky nalitý do šampaňského). Tuto [illegible] překonávala V-2 čili „fau dva", což byly dva panáky vodky v šampaňském; Sojuz 3 potom logicky tvořily tři panáky ve stejném obalu. Kdo to [illegible]pít, musel být zdravý, odpočatý a pokud možno mladý.

...a pád do propasti

Mezi kolínka patřily všechny směsi založené na rozdílné hustotě jednotlivých složek (viz obrazová příloha). Na rozhraní mezi oběma kategoriemi žily svým životem některé vysloveně strašidelné plody vyplašených mozků – těm bylo radno se vyhnout úplně. Za všechny budiž jmenován slepé oko: do půllitru silné panáky „bílýho" kořalek, vodky, slivovice, staroreno apod. a diesel neboli čambavamba zvaná také Mirek Dušín.

O tom, co je či není možné, nerozhoduje vkus, ale historie. Co je však mnohem důležitější: každému, kdo se na zmíněné kreace podívá alespoň na chvilku nezaujatě, musí být odměnou čirá nádhera většiny míchaných drinků. A u těch, kde se o kráse mluvit doopravdy nedá, jde zase o zajímavý dokument z dob, kdy bylo možno bez rizika společenského faux pas pít skoro cokoli...

TEXT: JAN BENEŠ, FOTO: TOMÁŠ NOSIL

Vetřelec aneb cesta do pravěku:
slij zelenou, fernet a rum; šikovným se nápoj odmění dramatickým rozhraním jednotlivých barev...

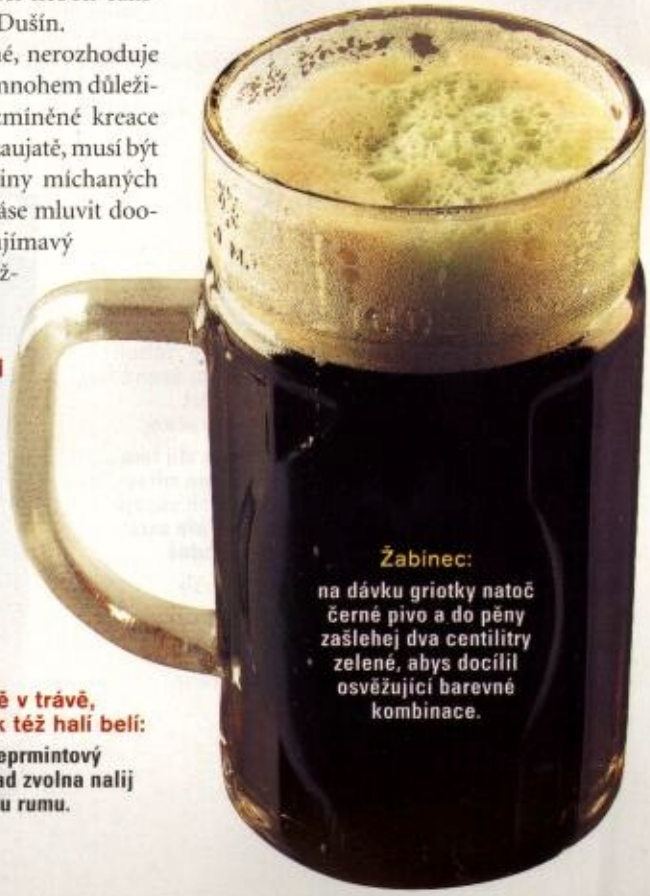
Polská vlajka, Polsko, plameňák nebo růžovka:
vlij do skla griotku a poté vodku; této receptuře čas neublížil, jde o vysloveně lahodnou kombinaci, jejíž vhodné složení je jedna ku dvěma, lze však i jinak.

Zelený mozek čili četař:
vaječný koňak pomalu nalévej do zelené.

Koně v trávě, jinak též halí belí:
na peprmintový základ zvolna nalij dávku rumu.

Žabinec:
na dávku griotky natoč černé pivo a do pěny zašlehej dva centilitry zelené, abys docílil osvěžující barevné kombinace.

LIDOVÉ NÁZVY ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ

pivo – piviště, pivson, bahno, heřmánek, samec, zrzek, křen, laso, pěnivec, pěna, pěnidlo, hladinka, malvaz, kloktadlo, tykadlo, čikoro, zrzavá voda, veselá voda, čechr, chleba

rum – šutr, šakal, rozumně uložená měna, tekutý svetr, spacák, mahagonový bols, proletářská viska, hulákadlo, nervová voda, dámský likér na tři

myslivec – hajnej, lesník, zelený chlapík, alkohol s lidskou tváří

fernet – černý švihák, lak na rakve, ferdi, fermež, mačkaný švábi, dech mrtvé milenky, drsoň a jasoň

vodka – bílá paní, bílá smrt, Stalinovy slzy

peprmintový likér – zelená, brčál

vaječný koňak – žlutej Francouz, slepičí potrat

griotka – babský pití, cuc

Eldariel - Czech elves database